

Azərbaycan Respublikası adından

Q Ə T N A M Ə

İş № 2(103)- /2019

2019-cu il

Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyası

Hakimlər Vüqar Təvəkgül oğlu Həsənovun sədrliyi və məruzəsilə, Şərafət Asif qızı Məmmədovadan və Namiq Şamil oğlu Cəfərovdan ibarət tərkibdə, məhkəmə iclas katibi Səadət Nizami qızı Qəhrəmanovanın katibliyi, cavabdehlər XXXX qızının və XXXX qızının iştirakı ilə,

İddiaçı "XXXX" ASC-in cavabdehlər XXXX qızına və XXXX qızına qarşı "kredit borcunun ödənilməsi" tələbinə dair mülki iş üzrə Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 07 noyabr 2018-ci il tarixli, 2(011)- /2018 sayılı qətnaməsindən cavabdehlər XXXX qızı və XXXX qızı tərəfindən verilmiş apellyasiya şikayətinə əsasən mülki işə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin binasında açıq məhkəmə iclasında baxaraq

MÜƏYYƏN ETDİ :

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 07 noyabr 2018-ci il tarixli, 2(011)- /2018 sayılı qətnaməsi ilə iddia qismən təmin edilərək XXXX qızından və XXXX qızından 14.03.2015-ci il tarixli kredit müqaviləsinə əsasən müştərək qaydada əsas borca görə 4651,38 ABŞ dolları, faiz borcuna görə 1787,22 ABŞ dolları olmaqla, cəmi 6438,6 ABŞ dolları borc ödənişin icra edildiyi gün Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının müəyyən etdiyi məzənnə üzrə manatla və ödənilmiş dövlət rüsumuna görə 20 manat «XXXX» ASC-nin xeyrinə tutulması qət edilmişdir.

Cavabdehlər XXXX qızı və XXXX qızı apellyasiya şikayəti verərək Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 07 noyabr 2018-ci il tarixli, 2(011)- /2018 sayılı qətnaməsinin faiz borcuna görə 1787,22 ABŞ dolları məbləğində borc ödənişinin və ödənilmiş 20 manatın iddiaçının xeyrinə tutulması hissəsində ləğv edilməsi və iddiaçının iddia tələbinin qismən rədd edilməsi barədə yeni qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

Apellyasiya şikayəti onunla əsaslandırılmışdır ki, məhkəmə tərəfindən işə baxılarkən məhkəmənin gəldiyi nəticə üçün mühüm əhəmiyyəti olan bütün faktiki hallar aydınlaşdırılmamışdır və onun evdar qadın olduğu, həyat yoldaşının işsiz olduğu və övladlarının tələbatlarını ödəyə bilməməsi nəzərə alınmamışdır. Baş vermiş devolvasiya ilə əlaqədar olaraq ödənişlərin yerinə yetirə bilməmişdir. Həmin vaxtadək iddiaçıya 2460 manat pul ödəmişdir. O, ödənişləri etməkdən boyun qaçırmır. Lakin hesablanmış 1787,22 ABŞ dolların silinməsə borcun ödənilməsi mümkün olmayacaqdır. Belə olsa ailəsi və onun üçün problemlər yaradacaqdır.

Cavabdehlər XXXX qızı və XXXX qızı məhkəmə kollegiyasının iclasında apellyasiya şikayətinin məzmununa uyğun izahat verərək göstərmişlər ki, həqiqətən bankdan kredit

götürülmüş devolvasiyaya qədər 2460 manat pul ödənilmişdir. Lakin sonra dolların məzənnəsinin qalxması faktiki olaraq ödənişin həyata keçirilməsini mümkünsüz etmişdir. İmkan yaradıldığı təqdirdə borcun ödənilməsi təmin oluna bilər. Onlar aylıq 100-200 manat olmaqla borcun ödənilməsinə təmin edə bilərlər. Bununla əlaqədar olaraq borcun hissə-hissə ödənilməsi və faiz borcunun ödənilməsindən azad edilmələrinə dair qərar çıxarılması zəruridir. O və həyat yoldaşı işləmir. Maddi imkanları yoxdur.

İşə baxılmasının vaxtı və yeri haqqında lazımı qaydada məlumat verilməsinə baxmayaraq iddaçının nümayəndəsi məhkəmə iclasına gəlməmişdir. Məhkəmə kollegiyası MPM-in 376.2-ci maddəsinə əsasən işə iddaçının nümayəndəsinin iştirakı olmadan baxılmasını mümkün hesab etmişdir.

Məhkəmə kollegiyası apellyasiya şikayətinin dəlillərini və iş materiallarını araşdıraraq hesab edir ki, apellyasiya şikayəti təmin edilməyərək birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi cavabdehlərə münasibətdə mübahsələndirilən hissədə dəyişdirilmədən saxlanmalıdır.

İşin müəyyən edilmiş hallarından görünür ki, iddaçı "XXXX" ASC ilə cavabdeh XXXX qızı və zəmin XXXX qızı arasında bağlanmış 14 mart 2015-ci il tarixli müqaviləyə əsasən 28 ay müddətinə, illik 26 % dərəcəsilə 6400 ABŞ dolları məbləğində kredit verilmiş, öhdəlik icra edilmədiyi təqdirdə onun icrasının təmin edəcəyini zəmin üzərinə götürmüş və kreditin aylıq ödəniş cədvəli üzrə ödənilməsi, verilmiş kredit məbləğinə 2205,13 ABŞ dolları məbləğində faizin hesablanması razılaşıdırılmışdır.

İş materiallarında olan iddaçı tərəfindən təqdim edilmiş 08.03.2017-ci il tarixli maliyyə arayışından müəyyən olunur ki, XXXX qızı ilə "XXXX" ASC arasında bağlanmış 14.03.2015-ci il tarixli müqaviləyə əsasən cavabdehin kredit öhdəliyi üzrə 4651,38 ABŞ dolları əsas borcu, 1787,22 ABŞ dolları faiz borcu vardır.

Cavabdeh XXXX qızı birinci instansiya məhkəməsində ərizə təqdim edərək tələb olunan məbləğdə borcunun olmasını qəbul edərək, onun hissə-hissə ödənilməsinə təmin edəcəyini göstərmişdir.

Mülki Məcəllənin 739.1-ci maddəsinə görə borc müqaviləsinə görə iştirakçılardan biri (borc verən) pula və ya digər əvəz edilən əşyalara mülkiyyət hüququnu digər iştirakçıya (borc alan) keçirməyi öhdəsinə götürür, digər iştirakçı (borc alan) isə aldığı borcu müvafiq olaraq pul və ya eyni keyfiyyətdə və miqdarda olan eyni növlü əşyalar şəklində borc verənə qaytarmağı öhdəsinə götürür.

Mülki Məcəllənin 445.1-ci maddəsinə görə icranı gecikdirmiş borclu gecikdirmə nəticəsində vurduğu zərər üçün kreditor qarşısında məsuliyyət daşıyır. Həmin Məcəllənin 445.2.1-ci maddəsinə əsasən isə öhdəliyin onun icrası üçün müəyyənləşdirilmiş müddətdə icra edilməməsi borclunun icranı gecikdirməsi sayılır.

Məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, mülki qanunvericiliyin yuxarıda şərh olunmuş normaları baxımından cavabdeh XXXX qızının hərəkətləri öhdəliyin lazımınca icra edilməməsi kimi qiymətləndirilməlidir. Belə ki, cavabdeh kredit müqaviləsi üzrə üzərinə götürdüyü öhdəliyə uyğun olaraq ödənişlər etməli olduğu halda razılaşıdırılmış müddətdə və qaydada ödənişlər etməmiş, bununla da, iddaçının müqavilədən irəli gələn tələb kimi vurulmuş zərərin əvəzinin ödənilməsinə tələb etmək hüququ yaranmışdır.

Məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, tərəflər bağlamış olduqlar müqavilədə faizlərin ödənilmə qaydasını razılaşıdırmış və həmin şərtlərə uyğun cavabdeh öhdəliklərini yerinə yetirmişdir. Cavabdehin dəlilləri faktiki olaraq müqavilənin şərtlərinin dəyişdirilməsinə yönəlmişdir ki, belə dəyişməyə isə yalnız tərəflərin qarşılıqlı razılığı əsasında yol verilə bilər. Digər tərəfdən cavabdehin müqavilənin şərtlərinin dəyişilməsinə dair iddiası mövcud deyildir. Faiz borcunun ödənilməsindən azad edilməsi tərəflərin bağlamış olduqları müqavilənin şərtlərinə və qanuna uyğun hesab edilə bilməz. Maddi imkanın olmamasına görə öhdəliyini icra edə bilməməsinə münasibətdə isə qeyd edilməlidir ki, kredit götürərkən cavabdehə öz maddi imkanları məlum idi, həmin vaxtdan sonra maliyyə vəziyyətinin daha da ağırlaşması onu müqavilə üzrə yaranmış öhdəliyin icrasından azad etmir.

Borcun hissə-hissə ödənilməsinə imkan yaradılması ilə bağlı qeyd edilməlidir ki, həmin məsələ hazırda deyil, icra mərhələsində həll olunan məsələdir. Bunun üçün isə kreditorun razılığı vacibdir. Məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, cavabdeh prosesual qanunvericiliyin tələbinə uyğun olaraq borcun hissə-hissə ödənilməsi ilə bağlı məhkəməyə ərizə vermək hüququna malikdir.

Apellyasiya şikayətində göstərilən digər dəlilə baş vermiş devalivasiya ilə əlaqədar ödəniş qabiliyyətinin olmamasına dair qeyd edilməlidir ki, tərəflər müqavilədə devalivasiya baş verərkən öhdəlikdən azad olunma ilə bağlı hər hansı razılıq əldə etməmişlər. Digər tərəfdən devalivasiyanın baş verməsi cavabdehi öhdəlikdən azad etmir və müqavilə şərtlərinə hər hansı dəyişiklik edilməsinə əsas yaratmır. Tərəflər müqavilə ilə kredit məbləğini, faizləri, öhdəliyin icra müddətini və bununla qarşılıqlı bağlı olan digər şərtləri razılaşdırmışlar. Müqavilənin şərtlərin əməl edilməməsi isə cavabdehin öhdəliyi pozması və lazımınca icra edilməməsi kimi qəbul olunur.

Beləliklə, məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, birinci instansiya məhkəməsi tərəflər arasında yaranmış mübahisəni düzgün həll etmiş, qətnamə maddi və prosesual hüquq normalarına uyğun çıxarılmış, iş üzrə müəyyən edilmiş həqiqi hallara və tərəflərin qarşılıqlı münasibətlərinə uyğun və yalnız məhkəmə iclasında tədqiq olunmuş sübutlarla əsaslandırılmışdır. Cavabdehlərin verdiyi apellyasiya şikayətinin dəlilləri hazırkı iş üzrə qətnamənin ləğv üçün əsas ola bilməz. Ona görə də birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi cavabdehlərə münasibətdə mübahisələndirilən hissədə dəyişdirilmədən saxlanılmalı, apellyasiya şikayəti təmin edilməməlidir.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 382, 384, 392, 393 və 405-ci maddələrini rəhbər tutaraq məhkəmə kollegiyası

QƏT ETDİ:

Apellyasiya şikayəti təmin edilməsin.

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 07 noyabr 2018-ci il tarixli, 2(011)- /2018 sayılı qətnaməsi cavabdehlərə münasibətdə mübahisələndirilən hissədə dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qətnamədən rəsmi qaydada verildiyi gündən 2 (iki) ay müddətində Bakı Apellyasiya Məhkəməsi vasitəsilə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinə kassasiya şikayəti verilə bilər.

Sədrlik edən:

Vüqar Həsənov

Hakimlər:

Şərafət Məmmədova

Namiq Cəfərov

Sədrlik edən: imza
Hakimlər: imzalar

Əsli ilə düzdür.
Hakim

Vüqar Həsənov

Sədrlik edən: imza
Hakimlər: imzalar

Əsli ilə düzdür.
Hakim

Vüqar Həsənov